

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A
PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
RELIGIE BAPTISTĂ

I. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susțin examenul național de definitivare în învățământul preuniversitar în specializarea **Religie Baptistă**. Conținutul și structura programei sunt elaborate în așa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educațional. Programa este elaborată în acord cu programele școlare în vigoare din învățământul preuniversitar pentru disciplina religie. Competențele și conținuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităților didactice, specifice disciplinei.

Absolvenții facultăților de profil și profesorii care susțin examenul de definitivare la disciplina *Religie Baptistă* pot preda în învățământul preuniversitar disciplina **Religie Baptistă** și **Discipline Teologice de Specialitate**, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Programa a fost structurată astfel încât să abordeze conținuturi din următoarele domenii teologice: *Teologie Biblică, Teologie Sistematică, Istoria Bisericii, Liturgică*, precum și din domeniul *Didacticii Religiei*.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaționalizează profilul absolventului de învățământ superior, filiera teologică, urmărind:

- cunoașterea conținuturilor fundamentale și a principalelor tendințe în evoluția disciplinei *Religie Baptistă*, precum și a didacticii disciplinei;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- demonstrarea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare necesare realizării actului educațional.

II. Competențe specifice profesorului de religie

Programa vizează, pe lângă conținuturile științifice și cele de didactică a disciplinei de specialitate, anumite competențe specifice profesorului de *Religie Baptistă*, competențe pe care acesta trebuie să și le dezvolte și probeze pe parcursul desfășurării activității didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competențe sunt:

- cunoașterea de către profesor a adevărilor fundamentale de credință și a elementelor de didactica religiei;
- capacitatea de a înțelege, practica și transmite valorile morale și spirituale specifice acestei discipline;
- cunoașterea și utilizarea competență a principalelor documente școlare reglatoare: planuri-cadru, programe școlare, programe pentru examene naționale;
- capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la activitățile de învățare și conținuturi, precum și capacitatea de a construi și menține un climat educativ stimulativ și eficient;
- capacitatea de a adecva conținuturile și demersurile didactice la particularitățile de vârstă și la specificul dezvoltării cognitiv-afective / intelectuale a elevilor;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităților didactice și a competențelor dobândite de elevi;
- elaborarea de teste inițiale, formative și sumative, în funcție de obiectivele sau competențele vizate;
- capacitatea de proiectare și realizare a demersului didactic trans-, inter- intra- și multidisciplinar;
- utilizarea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare, necesare realizării activităților didactice specifice disciplinei Religie;
- folosirea și contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor și metodelor interacțiunii educaționale și ale unor elemente de retorică didactică;
- evaluarea capacităților cognitive, comprehensive și de aplicare a achizițiilor, în scopul reglării competențelor, a stilului didactic precum și a abordării strategiilor didactice moderne;

III. Tematica la disciplina de specialitate

Domenii teologice:

- A. Teologie Biblică
- B. Teologie Sistematică
- C. Istoria Bisericii
- D. Liturgică

A. TEOLOGIE BIBLICĂ

1. Cartea Genezei. Creația biblică. Căderea omului. Potopul. Turnul Babel. Strămoșii poporului evreu: Avraam, Isaac, Iacov. Formarea poporului evreu în Egipt.

2. Legământul dintre Dumnezeu și poporul evreu. Contextul evenimentului (eliberarea din robia egipteană, călătoria prin pustie, darea Legii). Cortul întâlnirii: semnificație și elemente majore componente.
3. Poporul Israel în perioada monarhiei. Contextul apariției monarhiei. Saul - primul împărat (ascensiune și decădere). David – întemeietorul celei mai lungi dinastii (alegerea lui David, împărat la Hebron și Ierusalim, consolidarea statului național evreu, păcatul lui David și consecințele sale). Solomon și construcția Templului. Dezbinarea împărăției. Robia asiriană și babiloniană.
4. Profeții mesianice din Vechiul Testament.
5. Evangheliile – prezentare generală. Problema sinoptică. Soluțiile propuse.
6. Călătoriile misionare ale apostolului Pavel. Cele trei călătorii misionare – traseu, evenimente deosebite, epistole scrise în această perioadă. Problematika dezbătută la Conciliul de la Ierusalim.
7. Stiluri literare în Scriptură. Evangheliile și epistolele – probleme hermeneutice. Narațiunea vechi-testamentară și interpretarea ei.

BIBLIOGRAFIE

1. Carson, D. A., Moo, Douglas J., *Introducere în Noul Testament*, Editura Făclia, Oradea, 2008
2. Schultz, Samuel, *Călătorie prin Vechiul Testament*, Editura Logos, Cluj Napoca, 1998
3. Talpoș, Vasile, Dr., *Studiu Introductiv în Legea, Istoria și Poezia Vechiului Testament*, Ed. Didactică și Pedagogică, 1999
4. Tenney, Merrill, *Studiul Noului Testament*, Editura Logos, Cluj Napoca, 1998
5. Fee, Gordon D., Stuart, Douglas, *Biblia ca literatură*, Editura Logos, Cluj Napoca, 1998.

B. TEOLOGIE SISTEMATICĂ

1. Revelația generală și specială a lui Dumnezeu.
2. Doctrina despre Cuvântul lui Dumnezeu. Inspirația, ineranța, autoritatea, necesitatea și suficiența Scripturii. Canonul Scripturilor.
3. Doctrina despre Dumnezeu. Existența și cunoașterea lui Dumnezeu. Trinitatea. Atributele lui Dumnezeu.
4. Doctrina despre om. Crearea omului. Omul creat ca bărbat și femeie. Natura esențială a omului. Păcatul. Legămintele dintre Dumnezeu și om.
5. Doctrina despre Isus Christos. Persoana lui Christos. Ispășirea. Învierea și Înălțarea.
6. Doctrina despre Duhul Sfânt. Persoana și lucrarea Duhului Sfânt.
7. Doctrina aplicării răscumpărării. Harul comun. Alegere și respingere. Regenerarea. Convertirea. Justificarea. Înfierea. Sfînțirea. Botezul și umplerea cu Duhul Sfânt. Rămânerea în credință.
8. Doctrina despre Biserică. Biserica: natura, semnele și scopurile ei. Puritatea și unitatea Bisericii. Autoritatea Bisericii. Conducerea Bisericii. Botezul și Cina Domnului.
9. Doctrina despre viitor. Moartea și starea intermediară. Întoarcerea lui Christos. Mileniul. Judecata finală și pedeapsa eternă. Ceruri noi și pământ nou.

BIBLIOGRAFIE

1. Grudem, Wayne, *Teologie sistematică*, Editura Universității „Emanuel”, Oradea, 2004
2. Erickson, Milard J., *Teologie creștină*, Editura Cartea Creștină, Oradea, 2004
3. Rawlings, Harold, *Doctrina baptiste fundamentale*, Editura Universității „Emanuel”, Oradea, 2007
4. Milne, Bruce, *Cunoaște adevărul - Manual de doctrină creștină*, Editura Făclia, Oradea, 2006.

C. ISTORIA BISERICII

1. Apariția și expansiunea creștinismului. Contextul politic, filozofic și religios al sec. I. Răspândirea evangheliei în Imperiul roman. Persecuțiile religioase din primele secole.
2. Conciliile Bisericești. Niceea (325), Constantinopol (381), Efes (431), Calcedon (451). Problemele mari dezbătute și evoluția crezului.
3. Schisma din 1054. Cauze și implicații. Încercări de unire a Bisericilor din Răsărit și Apus. Unirea de la Lyon (1274). Conciliul de la Ferrara – Florența (1438 – 1439). Retragerea excomunicărilor reciproce din 7 decembrie 1965.
4. Reforma lui Luther. Viața lui Luther până în 1517. Cele 95 de teze. Sola fide, sola gratia, sola Scriptura.
5. Dezvoltarea mișcării baptiste în Anglia, Germania și America.
6. Dezvoltarea mișcării baptiste în România.

BIBLIOGRAFIE

1. Cairns, Earle E., *Creștinismul de-a lungul secolelor*, Editura Cartea Creștină, Oradea, 1997
2. Bunaciu, Ioan, *Istoria răspândirii credinței baptiste*, Ed. Universității București, 1995

3. Bunaciu, Otniel, *Istoria creștinismului*, Ed. Universității București, 1995
4. Rămureanu, Ioan, *Istoria Bisericească Universală*, Editura I.B.M. al B.O.R., 1992
5. Popovici, Alexa, *Istoria bapțiștilor din România 1856-1989*, Editura Făclia, Oradea, 2007

D. LITURGICĂ

1. Liturghie: termeni, definiții, prezentare istorică.
2. Perspective teologice asupra închinării. Componentele închinării.

BIBLIOGRAFIE

1. Garlock, Frank, și Woetzel, Kurt, *Muzica în Echilibru*, Editura Făclia în colaborare cu Editura Universității "Emanuel" din Oradea, Oradea, 2006
2. Braniște, Ene, *Liturgica specială*, Editura I.B.M. al B.O.R., București, 1980
3. Snyder, James, *Tozer despre închinare și divertisment*, Editura Lampadarul de aur, Oradea, 2006
4. Masters, Peter, *Închinarea*, Editura Făclia, Oradea, 2010
5. Engle, Paul, *Redescoperind plinătatea închinării*, Editura Institutului Biblic „Emanuel”, Oradea, 1998
6. Hunt III, Arthur W., *Cuvântul pe cale de dispariție*, Editura Făclia, Oradea, 2007.

IV. Tematica pentru didactica disciplinei de specialitate

1. Proiectarea, organizarea și desfășurarea activității didactice

1. Componentele curriculumului național: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferențiat, curriculum la decizia școlii / curriculum în dezvoltare locală), programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare; alți termeni de referință ai curriculumului național: arii curriculare, discipline, module, standarde curriculare.
2. Proiectarea curriculumului la decizia școlii / curriculum în dezvoltare locală de tipul: aprofundare / extindere / opțional ca disciplină nouă; modalități de analiză a nevoilor specifice ale elevilor, modalități de selectare a CDS, modalități de dezvoltare a unei programe de CDS, exemple posibile pentru domeniul educației religioase.
3. Competențele predării-învățării-evaluării la disciplina religie. Competențe generale, competențe specifice. Operaționalizarea competențelor.
4. Programă școlară: structura programei școlare, utilizarea programei în proiectarea și realizarea activităților didactice, manualele și bibliografia;
5. Proiectarea activității didactice: planificare calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiectarea de activități de învățare intra-, inter- și transdisciplinare.
6. Lecția. Tipuri de lecție;

2. **Principiile didactice generale. Principii didactice specifice predării religiei:** principiul christologic și principiul eclesiologic.

3. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învățare-evaluare

1. Metode didactice: clasificare, caracterizare, utilizarea metodelor centrate pe elev / tehnicilor de învățare prin cooperare.
2. Forme de organizare a activității didactice: caracterizare, clasificare.
3. Forme de activitate extrașcolară specifice disciplinei religie și proiectarea acestora: serbarea religioasă, activitățile misionare, acțiunile de caritate, cercurile pe disciplină, participarea la serviciile Bisericii.
4. Mijloacele de învățământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcții, clasificare.
5. Mijloace de învățământ specifice disciplinei religie: textul biblic, literatura religioasă, harta, mijloacele audio-vizuale, calculatorul etc.
6. Utilizarea tehnologiei informației și comunicării în construirea unor medii active de instruire. Exemplificări pentru ora de religie.

4. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcții, tipologie. Specificul evaluării la ora de religie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calități (validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de evaluare și de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificații.
6. Metode și instrumente complementare de evaluare (referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigația, observarea sistematică a activității și comportamentului elevului).

5. Profesorul de religie – model și formator de caractere în școala contemporană. Dinamica relației profesor-elev în cadrul educației religioase. Consilierea și îndrumarea spirituală.

BIBLIOGRAFIE PENTRU DIDACTICA DISCIPLINEI DE SPECIALITATE

1. Bancilă, Vasile, *Inițierea religioasă a copilului*, Editura Anastasia, 1996
2. Crețu C., *Curriculum individualizat și personalizat*, Ed. Polirom, Iași, 1998
3. Cristea Sorin, *Dicționar de termeni pedagogici*, E.D.P., București, 1998
4. Cucoș, Constantin, *Educația religioasă. Repere teoretice și metodice*, Editura Polirom, Iași, 1999
5. D'Hainaut, L., *Interdisciplinaritate și integrare*, în Programe de învățământ și educație permanentă, EDP, București, 1981
6. Nicolescu, B., *Transdisciplinaritatea. Manifest*, Editura Polirom, Iași, 1999
7. Opriș, D., Opriș, M., *Metode active de predare-învățare. Modele și aplicații la religie*, Iași, Editura Sf. Mina, 2006
8. Petrescu, P., Pop, V., *Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situațiilor de învățare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007
9. Panoschi, Mihaela, Lițoiu, Nicoleta, Iordăchescu, Nicolae, *Ghid de evaluare la religie*, Editura Aramis, București, 2001
10. Stoica, A. (coord.), *Evaluarea curentă și examenele*, Editura ProGnosis, București, 2001
11. Timiș, Vasile, *Evaluarea – factor de reglare și optimizare a educației religioase*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2003
12. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980
- 13.** Nicola, Ioan, *Pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1992.

NOTĂ: Bibliografia pentru didactica disciplinei de specialitate include **planurile-cadru și programele școlare pentru disciplina Religie Baptistă valabile în anul școlar în care se susține examenul.**